

ถอดบทเรียน การดำเนินการองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

หลักการและความสำคัญ

การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในหน่วยงานภาครัฐ ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรและยกระดับประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐเป็นองค์กรต้นแบบด้านคุณธรรมและธรรมาภิบาล

การดำเนินงานองค์กรคุณธรรมต้นแบบของสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นการบูรณาการคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู ให้เข้ากับการแนวทางการปฏิบัติงานและวิถีชีวิตประจำวัน ผ่านกิจกรรมที่เรียบง่ายและเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยยึดหลักความพอเพียงในการใช้ทรัพยากร มีวินัยปฏิบัติตามระเบียบ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตโปร่งใส มีจิตอาสาพร้อมเสียสละเพื่อส่วนรวม และมีความกตัญญูต่อองค์กรและแผ่นดิน การหล่อหลอมคุณธรรมเหล่านี้ช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงบวก เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมและความสามัคคี ทำให้บุคลากรขับเคลื่อนงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข อันเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับหน่วยงานสู่การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ที่มีธรรมาภิบาล สะอาด โปร่งใส อย่างยั่งยืน

การดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม ของสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนย่อยที่ ๑

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น

๑.๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางชุมชนและขับเคลื่อนคุณธรรมด้วยพลังบวร

(๑) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ผลการดำเนินงาน

บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้เข้าร่วมพิธีการบำเพ็ญกุศลถวายพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท รวมทั้งสิ้น ๒ ครั้ง มีบุคลากรเข้าร่วมจำนวน ๔ ราย

(๒) กิจกรรมตักบาตร ทำบุญเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา

ผลการดำเนินงาน

การสืบสานวิถีธรรมและพุทธศาสนา บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์เข้าร่วมทำบุญตักบาตรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ตลอดจนร่วมกิจกรรมสวดมนต์ เจริญสมาธิ และสันทนาธรรมตามโครงการพัฒนาศักยภาพพลังจิตด้วยการสวดมนต์เจริญสมาธิและสันทนาธรรม เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายสุขภาพวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ณ ห้องพระชั้น ๘ อาคาร ๗ ตึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑.๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการนำคุณธรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติและวิกฤติโรคอุบัติใหม่

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คัดค้านไม่ฟุ่มเฟือย โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อราชการ (ลดการใช้กระดาษหมึกพิมพ์) รวมถึงการประหยัดพลังงานโดยการเปิด-ปิดไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศเป็นเวลา ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ใช้แก้วน้ำที่นำกลับมาใช้ซ้ำได้โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พอเพียง)

ผลการดำเนินงาน

บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการใช้กระดาษ หมึกพิมพ์ โดยนำ QR Code มาใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูล การกรอกข้อมูล แบบตอบรับแบบสอบถาม/แบบสำรวจ แทนการใช้กระดาษ มีการรับ-ส่งหนังสือราชการในระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-saraban) และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ มีการแจ้งเวียนที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์กลางของหน่วยงานให้กับหน่วยงานภายในและภายนอกทราบ รวมถึงการแจ้งเวียนหนังสือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และ Line Group และการเสนอหนังสือลงนามโดยใช้ e-signature หรือมอบหมายงานผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพและเตรียมพร้อมการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัลลดการใช้กระดาษ (Paperless) และร่วมประหยัดพลังงานและใส่ใจสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรการเปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศและควบคุมอุณหภูมิไม่ให้ต่ำกว่า ๒๕ องศาเซลเซียสตามเวลาที่กำหนด รณรงค์การใช้ถุงผ้าและแก้วน้ำที่ซ้ำได้เพื่อลดขยะพลาสติก

(๒) กิจกรรม เสริมสร้างการมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบหน้าที่ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการอย่างเคร่งครัด เช่น การมาปฏิบัติงานตรงเวลา (วินัย) บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์รักษาระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา และรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

(๓) กิจกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรมีจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต ต่อตนเองและผู้อื่น เช่น การไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปครอบครอง หรือนำไปใช้ส่วนตัว (สุจริต) บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปครอบครอง หรือนำไปใช้ส่วนตัว และมีระบบการบันทึกขออนุญาตนำครุภัณฑ์ไปใช้งานนอกสถานที่ เพื่อควบคุม ตรวจสอบ และรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และโปร่งใสที่สุด

(๔) ส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาทั้งภายใน ภายนอกอย่างต่อเนื่อง (จิตอาสา) สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันดูแลสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับองค์กรโดยการจัดกิจกรรม ๕ ส/Big Cleaning Day และส่งเสริมการมีจิตอาสาช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่น ด้วยการร่วมกันบริจาคโลหิต บริจาคปฏิทินเก่าและลอตเตอรี่เก่าที่ไม่ถูกรางวัล เพื่อส่งต่อเพื่อนำไปผลิตเป็นดอกไม้จันทน์ พวงหรีดและเหรียญโปรยทานให้กับศพผู้ยากไร้หรือศพไร้ญาติ

(๕) กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมสืบสานวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เช่น ประเพณีสวัสดีปีใหม่ วันสงกรานต์ บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์เข้าร่วมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยผ่านกิจกรรมวันขึ้นปีใหม่พิธีสงฆ์ รดน้ำดำหัวเนื่องในเทศกาลสงกรานต์

ผลการดำเนินงาน

บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีคุณธรรม ตาม ๕ คุณธรรมหลัก คือ “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” โดยปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ วินัย อย่างเคร่งครัด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ ตระหนักถึงการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้คุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการเปิด-ปิดไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศเป็นเวลา นำระบบการรับ-ส่งหนังสือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการแจ้งเวียนหนังสือราชการ/เรื่องเร่งด่วนผ่าน Line Group การใช้ QR Code แทนเอกสารที่เป็นกระดาษ

ใช้ถุงผ้าแทน ถุงพลาสติก และใช้แก้วน้ำที่นำกลับมาใช้ซ้ำได้ รวมทั้งตระหนักถึงการทำกิจกรรมจิตอาสา การบริจาคโลหิต บริจาคสิ่งของ ตลอดจนการทำ Big Cleaning ภายในสำนักสื่อสารฯ

เป้าหมายที่ ๒ เครือข่ายทางสังคมที่มีขีดความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มขึ้น

๑.๓ แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมหรือการทำความดี

สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ดำเนินการตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ มีการประกาศเจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีการประกาศเจตนารมณ์นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) "สำนักสื่อสารใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต (HSS Together Against Corruption)" เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๙

๑.๓.๑ กิจกรรมการขับเคลื่อนนโยบายการต่อต้านการทุจริต โดยมีการจัดทำประกาศเจตนารมณ์ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ มีการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการขับเคลื่อนหน่วยงานให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ และแจ้งเวียนให้บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์รับทราบและถือปฏิบัติ

(๑) ประกาศเจตนารมณ์การต่อต้านการทุจริต “สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต (C&R Together Against Corruption)”

(๒) ประกาศเจตนารมณ์นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

(๓) ประกาศเจตนารมณ์เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ

(๔) ประกาศเจตนารมณ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในที่ทำงาน สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

๑.๓.๒ รมณรงค์ปลูกจิตสำนึกการเป็นข้าราชการที่ดี มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา

บุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ รักษาระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา และรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีจิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี ตรงต่อเวลา รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ลงชื่อมาปฏิบัติราชการ เข้า-ออกตามแนวทางที่กำหนด

๑.๔ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล ชุมชน องค์กร อำเภอ จังหวัดคุณธรรม

๑.๔.๑ กิจกรรมคัดเลือกบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ (คนดีศรี สสป.) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูบุคลากรที่ทำความดี สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้จัดกิจกรรมคัดเลือกบุคคลต้นแบบด้านคุณธรรมและจริยธรรม "คนดีศรี สสป." และเสนอชื่อบุคลากรเข้ารับการคัดเลือกเป็นข้าราชการดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒ ราย ได้แก่ นายสรวิทย์ จวบศรี ตำแหน่ง นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษนางสินีนารถ สิริมานะเจริญชัย ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

๑.๔.๒ กิจกรรมยกย่อง เชิดชู หน่วยงาน ภายในสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ “ทีมงานยอดเยี่ยมแห่งปี ๒๕๖๙ สสป.” เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

.....

การถอดบทเรียนการดำเนินงาน

สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้สร้างกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร (Knowledge Management) อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน ผ่านกิจกรรมเวทีเล่าเรื่องและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากการปฏิบัติงาน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทบทวน ปัญหา อุปสรรค และร่วมวิเคราะห์แนวทางแก้ไขอย่างโปร่งใสตามระเบียบวินัย พร้อมเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและเสริมสร้างความผูกพันภายในองค์กร โดยมีปัจจัยความสำเร็จดังนี้

๑. ผู้บริหารสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้บุคลากรตระหนักถึงคุณค่าและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง โดยดำเนินการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรเป็นประจำทุกเดือน โดยขับเคลื่อนควบคู่ไปกับการดำเนินงานองค์กรคุณธรรม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความซื่อสัตย์โปร่งใสในองค์กรตามกระบวนการหลัก เช่น จัดเวทีเล่าเรื่อง บุคลากรแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในหน้าที่และงานปฏิบัติ เป็นต้น การปฏิบัติตามหลักคุณธรรม มีการถอดบทเรียนร่วมกัน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการทำงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างโปร่งใสและถูกต้องตามระเบียบวินัย และเปิดกว้างรับฟังให้ทุกคน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร

๒. สำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์มีการออกแบบกิจกรรมที่เรียบง่าย เข้ากับวิถีชีวิตจริงและภารกิจประจำวัน ช่วยหลอมรวมวัฒนธรรมองค์กรและการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีเอกภาพและบุคลากรสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้ให้ความร่วมมือในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม สอดคล้องตามหลักคุณธรรม ๕ ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู เพื่อร่วมกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีและเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน แต่ในระยะยาวจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ

๓. กระบวนการมีส่วนร่วมภายในสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับร่วมวางแผนและกำหนดทิศทางแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน ในปีงบประมาณถัดไปให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานและความต้องการของบุคลากร ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานองค์กรคุณธรรมสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

๑. ข้อจำกัดด้านเวลา ภารกิจเฉพาะกิจ เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มีภาระงานประจำตามหน้าที่ ที่รับผิดชอบ และมีบุคลากรบางส่วนที่ต้องเดินทางไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ เช่น ลงพื้นที่เพื่อถ่ายทำรายการให้บริการถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว รวมถึง การถ่ายทอดสดการประชุมฯ ให้กับหน่วยงานภายในกรม สนับสนุนบริการสุขภาพ ทำให้การนัดหมายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกันทั้งองค์กรทำได้ยาก

๒. การขับเคลื่อนกิจกรรมคุณธรรมจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารภายในและการกระตุ้นเพื่อสร้างแรงจูงใจอย่างสม่ำเสมอ หากขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้ความสนใจและระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรลดลงในระยะยาว

๓. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในระยะเริ่มต้น แต่การรักษาความต่อเนื่องในระยะยาวยังเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้น่าสนใจ ทันสมัย และสอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน

แนวทางการปรับปรุงหรือการพัฒนาการดำเนินงาน

๑. การพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้ร่วมสมัยโดยมุ่งเน้นการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมให้มีความหลากหลาย ทันสมัยและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและการทำงานยุคดิจิทัล และผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม และเกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มุ่งเน้นกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน ช่วยหล่อหลอมวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม เสริมสร้างความสามัคคี และความผูกพันในองค์กร ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีเอกภาพ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒. มุ่งเน้นการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับบริบทภาระงาน และความต้องการของบุคลากรเป็นหลัก เพื่อลดอุปสรรคด้านเวลาและเพิ่มความยืดหยุ่นในการเข้าร่วมกิจกรรมและขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบของสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์ เกิดจากการบูรณาการหลักคุณธรรมเข้ากับภารกิจและการดำเนินชีวิตประจำวัน ผ่านกิจกรรมที่เรียบง่าย ปฏิบัติได้จริง และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ซึ่งช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงบวก ผันวนกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานสู่การเป็น "องค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน" ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพสืบไป

.....